

է՝ փորձես ու գործադրես : Եւ ասանկ զիւրին ճամբով մը ան ինքնահաւանութեան ժայռը կը ծեծուի ամէն օրուան հարցմունքներէն , ու կը սկսի կոտորտիլ իյնալ : Եւսկից կը հետեւի որ աս հարցմունքը ինքիրենդ շատ մը ժամանակ ընելէդ ետքը՝ քեզի փափաք մը կուգայ կարգալու մտադրութեամբ ամէն դաս տիարակութեւ պատշաճեալ գրուածքները , և կը սկսիս օգուտը քաղել :

Տէս հիմա թէ այնահագին երեցած ինքնահաւանութեան անկործան ժայռը , որ աշխարհս տակն ու վրայ ընելու հետ է , ան՝ որ հասոյց մեր ազգը աս յետին թշուառութեան , ասանկ զիւրաւ կ'իյնայ՝ ով որ կ'ուզէ իր ճամբուն զիմացէն վերցընել : Եւոր համար ամէն մարդ իր ամէն գործոցը մէջ պէտք է այս ճամբան բռնէ որ կարենայ սկսիլ առաջացընել ազգը :

Հիմա հարցընեմ ես քեզի , ով սիրելի ընթերցող . կ'ուզէս վերցընել ճամբուդ վրայէն ինքնահաւանութեան անգծելի ժայռը . սորվէ ուրեմն աղէկը գէշէն զատել . և աս բանիս համար սու վորութիւն ըրէ հարցընել ինքիրենդ հետաքրքրութեամբ թէ աս ըրածս կամ ըսածս աղէկ է թէ գէշ . աս մը տածածս՝ աս հաւնածս աղէկ է թէ գէշ : — Եւսկի կը հետեւի որ առանց աշխատելու , առանց յոգնելու , առանց դժուարի գալու կը սորվիս ամէն բանի մէջ ընտրութիւն ընել ու աղէկը գէշէն զատել : Եւ աս հարցընելը պատճառ կ'ըլլայ քեզի որ բնական կերպով կը սկսիս ուզել որ աղէկ բաները գործադրուին , տղաքը կըթուին , մեծերը ինքնահաւանութեամբ գէշը աղէկի տեղ չփնէն ու զիրար չարհամարհեն : Եւսկի խօսքով , կը տեսնես առջեդ կործանած ցրուած ու ջնջուած ինքնահաւանութեան անկործան կարծուած սարսափելի ժայռը՝ առանց ուրիշ բարակ արհեստներ գործածելու :

Եւսանկ զիւրին ըլլալով ինքնահաւանութեան ախտին դեղը , պէտք է արհամարհել՝ անհոգ ըլլալ ու զանց ընել . այլ անոր ներհակ , որովհետեւ շատ զիւ-

րին բան է՝ անոր համար պէտք է որ ծնողք սորվեցընեն նաեւ իրենց որդուցը՝ մտքերնին բացուելուն պէս , որ հարցընեն իրենք իրենց այս խօսքս՝ թէ Եւսգեօք աղէկ է ըրածս թէ գէշ : — Եւսայնպէս հաւանեալ եմ որ եթէ մէկ տան մը մէջ ասանկ ամէնքը սովորին հարցընելու իրենք իրենց , և իրարու ալ միտք ձգելով որ հարցընեն , միայն այս բարի սովորութեամբ անանկ ազատ կ'ըլլան ինքնահաւանութեան ախտէն , որ կատարեալ մարդկութեան ամէն տեսակ կըթուութեան մէջ համարձակ կրնան առաջ երթալ :

Հ . Գ . Մ

Ինքնահաւանութեան առաջին երկ :

(Թ) Եւ որ մէկը քեզի ծառայութիւն ընելու համար իրեք քայլ տեղ կ'երթայ , դուն քու երախտագիտութիւնդ ցուցընելու համար նայէ որ վեց երթաս :

(Թ) Եւ որ մեծութիւն չունիս , ջանազքեզ մեծութեան արժանի ընելու . և ան ատեն արժանի կ'ըլլաս , երբոր բարեք կ'ընես ուրիշի , ու ձեռքէդ եկածին չափ կ'աշխատիս :

(Թ) Եւ որ մէկը ուղղել կ'ուզես , ուրիշներուն առջեւ մի յանգիմաներ , վասն զի ան ատեն զինքը ատող կ'երենաս և ոչ թէ անոր տկարութիւնները կամ պակասութիւնները :

(Թ) Եւսակցութեան մէջ ամէն զգուշութիւն ընել անկարելի բան է : Եւսզգուշութեամբ կամ կատակով բերնէ ելած մէկ խօսք մը , շատ անգամ նաեւ խելքով զուրկուածք մը՝ շատ բան կ'արժան մարդուն , որ իր պատիւը պահել կ'ուզէ :